

Kære social- og indenrigsminister Astrid Krag

Retssikkerheden i kommunerne

På et samråd den 13. august 2020 om socialt udsatte borgeres retssikkerhed erklærede du dig enig i, at der er for mange sager, der bliver omgjort i Ankestyrelsen, og at den ypperste grad af retssikkerhed ville være, hvis borgerne modtog den rigtige afgørelse hos kommunerne første gang. Samtidig understregede du, at det for regeringen er centralt konstant at arbejde med, hvordan retssikkerheden kan styrkes, og hvordan tilliden mellem det enkelte menneske og systemet kan genskabes.

Vi finder også det kommunale retssikkerhedsniveau meget foruroligende. I perioden 2015-2019 er Ankestyrelsens omgørelsesprocent i de kommunale klagesager på social- og beskæftigelsesområdet steget fra 27 til 33 procent. Det er således ca. hver tredje klage, som i dag ender med enten en ændring af afgørelsen eller hjemvisning til fornyet behandling i kommunen på grund af utilstrækkelig oplysning af sagen. Samtidig viser flere af Ankestyrelsens undersøgelser af upåklagede sager, at en stor andel lider af så store fejl og mangler, at de ville være blevet omgjort, hvis der var klaget.

Rammer særligt udsatte grupper

Den manglende kvalitet i sagsbehandlingen rammer særligt de mange borgere, som på grund af alder, sygdom, handicap, ledighed mv. ofte har vanskeligt ved at stå op mod systemet og kæmpe for deres rettigheder og retssikkerhed. Det er derfor helt afgørende, at der værnes om borgernes retssikkerhed i mødet med kommunen, og at sagsbehandlingskvaliteten forbedres i en sådan grad, at borgerne kan føle sig trygge, når kommunerne træffer afgørelser, der griber væsentligt ind i deres liv.

Justitias rapport "Borgerrådgivere – en sikring af borgernes retssikkerhed"

Vi sender dig derfor Justitias rapport "Borgerrådgivere – en sikring af borgernes retssikkerhed", der peger på borgerrådgiverordningen som et væsentligt element i processen mod et styrket retssikkerhedsniveau i kommunerne. Kommunerne kan i dag frit vælge at oprette en borgerrådgiverordning, hvilket ca. 43 procent af kommunerne i varierende grad har gjort. Rapporten anbefaler udbredelse og styrkelse af borgerrådgiverordningen i alle kommuner.

Dine foreløbige tilkendegivelser om borgerrådgiverordningen

Vi har noteret os, at du i et svar på udvalsspørgsmål nr. 40 (alm. del) 2020 fra Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har givet udtryk for åbenhed i forhold til at se nærmere på borgerrådgiverordningen, men at du også har hæftet dig ved, at forskellen i omgørelsesprocenten hos kommuner med og uden borgerrådgiver ikke er særlig markant.

I den forbindelse vil vi gøre opmærksom på, at borgerrådgivere på den ene side arbejder for lavere omgørelsesprocenter, idet de bl.a. underviser og sparrer med forvaltningens sagsbehandlere og er med til at skabe en bedre forvaltningskultur. På den anden side kan deres arbejde dog også bidrage

til en højere omgørelsesprocent, idet de gennem deres rådgivning og vejledning af borgerne bidrager til, at det er de "rigtige sager", som kommer videre gennem klagesystemet. Borgerrådgivernes arbejde med at styrke retssikkerheden kan således ikke måles ved alene at se på omgørelsesprocenter. Hertil kommer, at borgerrådgivernes indsats i høj grad afhænger af en række andre faktorer, herunder ressourcer, opgavemandat og uafhængighed af den forvaltning, som de fører tilsyn med.

Vi har også noteret os, at du i et svar på udvalgsspørgsmål nr. 41 (alm. del) 2020 fra Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har oplyst, at det efter din opfattelse er vigtigt at fastholde borgerrådgiverordningen som en frivillig ordning, så kommunerne selv kan organisere den samlede rådgivningsindsats over for borgerne, som de finder det mest hensigtsmæssigt.

Vi har selvfølgelig forståelse for dette synspunkt, men efter vores opfattelse har retssikkerheden i kommunerne på social- og beskæftigelsesområdet nået et helt uacceptabelt niveau, hvor nogle af samfundets mest sårbare grupper lades i stikken. Der er derfor behov for handling og konkrete initiativer. Vi ser borgerrådgiverordningen som et vigtigt skridt på vejen med de anbefalinger om udbredelse og styrkelse, som Justitia foreslår.

Vores anbefaling

Vi vil derfor anbefale, at du genovervejer at gøre borgerrådgiverordningen obligatorisk for alle kommuner, eller at der som minimum oprettes en pulje med øremærkede midler til ansættelse af borgerrådgivere til særligt økonomisk trængte kommuner, der gerne vil og/eller bør højne retssikkerheden for deres borgere.

Med venlig hilsen

- **Justitia, vicedirektør Birgitte Arent Eiriksson**
- **FOA, forbundssekretær Maria Melchiorson**
- **3F, næstformand Tina Christensen**
- **Ældresagen, direktør Bjarne Hastrup**
- **Danske Handicaporganisationer, formand Thorkild Olesen**
- **Selveje Danmark, branchedirektør Jon Krog**
- **CP Danmark**
- **Den Sociale retshjælp**
- **Scleroseforeningen**
- **Advokatsamfundet**

